

ע"פ 9882/17 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלונית, פלונית, פלונית

בבית המשפט העליון

ע"פ 9882/17 - א'

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. פלונית
3. פלונית
4. פלונית

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בתפ"ח 33718-06-15 שניתן ביום 11.12.2017 על ידי כב' סגן הנשיא י' נועם וכב' השופטים ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

תאריך הישיבה: ג' בטבת התשע"ח (21.12.17)

בשם המבקש: עו"ד ציון אמיר
בשם המשיבות: עו"ד עילית מידן

החלטה

בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר ותשלום פיצויים, אשר הושתו על המבקש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים

עמוד 1

בתפ"ח 33718-06-15 (כב' סגן הנשיא י' נועם והשופטים ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם) מיום 11.12.2017, וזאת עד להכרעה בערעורו.

1. המבקש הורשע לאחר ניהול הוכחות בכתב אישום בו יוחסו לו עבירות של תקיפה מינית לפי סעיף 348(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), כנוסחו ביום 31.3.1988 (עבירות רבות שבוצעו בין התאריכים 10.8.1990-31.8.1988), ועבירות רבות של מעשה מגונה, לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 354(א)(3) יחד עם סעיף 351(ג)(2) לחוק העונשין, כנוסחו ביום 10.8.1990 (עבירות רבות שבוצעו בין התאריכים 10.8.1990-19.1.1996). על פי עובדות כתב האישום, בין השנים 1995-1983 ביצע המבקש פגיעות מיניות רבות בשלוש אחייניותיו (להלן: המתלוננות), בנות אותה משפחה, בהיותן קטינות בנות 4-13. במועדים שונים ורבים בתקופה הרלוונטית, במפגשים שערך בנפרד עם כל אחת מהמתלוננות, נהג המבקש להפשיט אותן, לגעת באיבריהן האינטימיים, ולדרוש מהן לגעת באיבר מינו, לעיתים עד שהגיע לפורקן, והכל לשם סיפוק וגירוי מיני.

2. שתיים מהמתלוננות הגישו תלונתן במשטרה בשנת 2010 לאחר שאירוע בו צפו הביאן להעלות את המעשים אשר ביצע בהן המבקש שנים רבות לאחר ביצועם. המתלוננת השלישית הגישה תלונתה בשנת 2014. כתב האישום הוגש ביום 16.8.2015, ובשל חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות, הוגש באישורו של היועץ המשפטי לממשלה, כנדרש לפי סעיף 354(א) לחוק העונשין. במהלך ניהול ההליך, הכחיש המבקש את ביצוע המעשים, וזוהי גרסתו גם בעת הגשת הערעור. בהכרעת הדין מצא בית המשפט המחוזי את עדויותיהן של שלוש המתלוננות מהימנות, כאשר הן מחזקות אחת את רעותה ומצביעות על דפוס פעולה דומה. חיזוק לעדויות אלו נמצא בין היתר גם בראיות חיצוניות בדמות עדויותיהם של שלושה עדים – אמן של המתלוננות ושני חבריהן בעבר, אשר שמעו מהן על הפגיעה המינית מצד המבקש.

3. ביום 11.12.2017 נגזר דינו של המבקש. בית המשפט המחוזי עמד על חומרת המעשים בהם הורשע המבקש, על חומרת הנסיבות בהן בוצעו, ועל חובתם של בתי המשפט להעניש בחומרה את מבצעי עבירות אלו. עוד עמד בית המשפט המחוזי על הנזק הנפשי המשמעותי שנגרם למתלוננות עקב הפגיעה בהן, כפי שזה עולה מתסקיר נפגעות העבירה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה אחד לכלל העבירות בהן הורשע המבקש, הנע בין שלוש לשבע שנות מאסר בפועל. בקביעת העונש שקל בית המשפט המחוזי לקולה את נסיבות חייו הקשות של המבקש – ובהן מצבו הרפואי ומצבה הכלכלי של משפחתו, ואת היותו נעדר עבר פלילי. עוד נקבע כי אין בחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות להביא להקלה משמעותית בעונש, נוכח אופיין של העבירות, אופן חשיפתן, והעובדה כי המבקש אינו נוטל אחריות על המעשים ואינו מביע חרטה. לנוכח האמור, השית בית המשפט המחוזי על המבקש חמש שנות מאסר בפועל, שנה וחצי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר ופיצוי בסך 75,000 ש"ח לכל אחת משלוש המתלוננות.

4. ביום 19.12.2017 הגיש המבקש ערעור המופנה כנגד הכרעת הדין וגזר הדין, ולצידו הבקשה דנן. ביום 21.12.2017 התקיים דיון בבקשה לעיכוב ביצוע, לאחריו הוריתי למבקש להגיש את נימוקי הערעור ולמשיבה להגיש את תגובתה לבקשה לעיכוב ביצוע לאחר הגשת נימוקי הערעור, וזאת בטרם הכרעה בבקשה. כמו כן, הוריתי כי עונש המאסר שהושת על המבקש יעוכב עד למתן החלטה אחרת.

הבקשה לעיכוב ביצוע, הדיון בבקשה ותגובת המדינה

5. המבקש סומך בקשתו על מצבו הרפואי, על מצבם הרפואי של בני משפחתו – אותם סועד המבקש, ועל העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי. עוד לשיטתו, יש לתת משקל מיוחד לזמן הרב שחלף, הן ממועד ביצוע העבירות לפני למעלה מעשרים שנה, הן ממועד הגשת התלונות במשטרה בשנת 2010, והן מיום הגשת כתב האישום לפני למעלה משנתיים. בנוסף, טוען המבקש כי לא נשקפת ממנו מסוכנות ולא מתקיים חשש להימלטותו מאימת הדין, כפי שנלמד גם מהתנהלותו במהלך ההליכים בבית המשפט המחוזי. עוד טוען המבקש כי סיכויי הערעור גבוהים. בין היתר, טוען המבקש בערעורו, המחזיק 282 סעיפים על פני 113 עמודים, כי במקרה דנן יש להתערב בממצאי העובדה והמהימנות שקבע בית המשפט המחוזי לנוכח סתירות מהותיות שנמצאו בעדויותיהן של המתלוננות ומשום שמדובר ב"זיכרונות מודחקים"; כי לא נמצאו חיזוקים לעדויות המתלוננות; כי שגה בית המשפט בדחותו את גרסת המבקש ואת עדויות ההגנה; כי שגה בית המשפט בדחותו את הטענות הנוגעות להארכת תקופת ההתיישנות; וכן כי המחדלים שנפלו בחקירתו פגעו פגיעה ממשית בהגנתו.

6. מנגד, טענה המשיבה, בתגובתה ובדיון שנערך, כי סיכויי הערעור, המבקש להתערב בממצאי עובדה ומהימנות, נמוכים מאוד ולפיכך אין לחרוג מן הכלל לפיו על נאשם אשר דינו נגזר לשאת בעונשו. המשיבה הוסיפה כי אמנם חלף זמן רב ממועד ביצוע העבירות, אולם לא בכדי איפשר המחוקק העמדה לדין בעבירות כגון דא גם בחלוף זמן רב בכפוף לאישורו של היועץ המשפטי לממשלה, אשר ניתן בעניינו. המשיבה הוסיפה וטענה כי מעשיו של המבקש חמורים וכי עונשו נגזר בהתחשב בנסיבותיו האישיות ולפיכך גם סיכויי הערעור הנוגע לחומרת העונש נמוכים.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בנימוקי הערעור ושקלתי את טענות הצדדים בעל פה ובכתב, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

8. כידוע, הלכה היא כי נאשם שנגזר דינו למאסר בפועל יחל בריצוי עונשו באופן מיידי ואין בהגשת ערעור כשלעצמה כדי להצדיק את עיכוב ביצוע גזר הדין. עם זאת, ניתן לבית המשפט שיקול הדעת לעכב את ביצוע עונש המאסר, על מנת למנוע פגיעה במידה העולה על הנדרש בזכויות הנאשם וזאת, בין היתר, תוך בחינה של השיקולים הבאים: חומרת העבירה ונסיבות ביצועה; תקופת המאסר שהושתה על המבקש; סיכויי הערעור; עברו הפלילי של המבקש; התנהגותו במהלך המשפט; ונסיבותיו האישיות המיוחדות של המבקש (ע"פ 111/99 שורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000)).

9. הכרעת הדין בעניינו של המבקש מבוססת ומנומקת, ועיקרה בקביעות המהימנות שנמצאו בעדויותיהן של שלוש המתלוננות והחיזוקים שנמצאו להן. בהתאם, עיקרו על הערעור נסב סביב קביעות מהימנות אלו, ובין היתר, מועלות בו טענות בדבר פערם וסתירות פנימיות בעדויות שמסרו המתלוננות ובדבר מצב הנפשי של המתלוננות בעת מסירת עדותן. כידוע, ערכאת הערעור לא תתערב בממצאים של מהימנות ועובדה אלא במקרים חריגים ומצומצמים, ובפרט כשעסקין בעבירות מין הנעברות בתוך התא המשפחתי (ע"פ 4327/12 פלוני נ' מדינת ישראל (13.6.2012), בפסקה 20; ע"פ 3283/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.6.2013), עמוד 3

בפסקה 14). זאת, לנוכח חשיבותה של התרשמות ישירה מעדויות העוסקות בנושא טראומטי ואינטימי, בהן מתעורר לעיתים קושי במתן עדות ברורה ורהוטה, ויש משקל חשוב לגורמים חיצוניים, דוגמת אופן הדיבור ושפת הגוף (ע"פ 6375/02 בבקוב נ' מדינת ישראל (22.1.2004); ע"פ 10163/08 פלוני נ' מדינת ישראל (13.09.2010)). משכך, המשוכה העומדת בפני המבקש בערעורו גבוהה, ומבלי לקבוע מסמרות בעניין, בשלב מקדמי זה לא שוכנעתי כי בידי המבקש טענות שיש בהן כדי לזעזע את אדניה המוצקים של הכרעת הדין. גם בטענותיו של המבקש באשר לשיקול דעתו של היועץ המשפטי לממשלה בהגשת כתב האישום בשל הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירות, אין כדי לשנות ממסקנתי זו. המבקש טוען, בין היתר, כי החלטת היועץ המשפטי לממשלה לקתה בחוסר סבירות, וזאת בשל גילו הצעיר של המבקש בעת ביצוע המעשים, התמורות שחלו בחייו מאותה עת, חלוף הזמן ממועד המעשים וקיומה של חקירה חלקית בלבד בעת הגשת כתב האישום. בית המשפט המחוזי נתן דעתו לשיקולים הללו ולא מצא כי בענייננו התקיימו נסיבות שהצדיקו עילה להתערבות בהחלטתו של היועץ המשפטי לממשלה:

"לא שוכנעתי כי ענייננו נמנה על אותם מקרים נדירים וחריגים המקימים עילת התערבות בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה, זאת משלא הוכח כי החלטת היועץ להגיש את כתב-האישום נגד הנאשם לוקה בחוסר סבירות במידה המצדיקה את ביטולו. המעשים המיוחסים לנאשם מפליגים בחומרתם ובנסיבות ביצוען. חומר החקירה שעמד לפני המאשימה העלה יסוד סביר להרשעה, ומשכך הצדיק את העמדתו של הנאשם לדין. למעשה, עיקר טענתו של הנאשם, עניינה בדיות הראיות והקושי המובנה, נוכח חלוף זמן של שנים, לבסס את הגנתו. אולם, כפי שיובא בהמשך, והגם שנתתי דעתי לקשיים האובייקטיביים בניהול הגנת הנאשם בשל כך, שוכנעתי מעבר לכל ספק סביר בדבר ביצוען של העבירות שיוחסו לו בכתב האישום." (פסקה 22 להכרעת הדין).

הלכה היא כי בית משפט זה לא יתערב בשיקול דעתו של היועץ המשפטי לממשלה בשאלות של העמדה לדין פלילי, אלא במקרים נדירים וחריגים בהם ההחלטה בלתי סבירה באופן קיצוני (בג"ץ 143/12 מוירא הארדן ג'ילאני נ' היועץ המשפטי לממשלה (20.07.2014)). בשלב מקדמי זה, לאחר עיון בטענות המבקש, מסופקני שהמקרה דנן נמנה על אלו.

בשים לב להערותיי בנוגע לסיכויי הערעור, לנוכח תקופת המאסר הארוכה אשר הושתה על המבקש, גם אם יוחלט במסגרת הדיון בערעור, ואיני מביע דעה בעניין, לקצר את עונשו של המבקש – לא יסוכל ערעורו. משכך, לא מצאתי שיש בנסיבותיו האישיות של המבקש, בעברו הנקי ובהתנהלותו במהלך המשפט – נתונים שהובאו בחשבון בעת גזירת דינו – כדי להטות את הכף לטובת עיכוב ביצוע עונש המאסר שהוטל עליו.

10. אשר לחלקה של הבקשה הנוגע לעיכוב תשלום הפיצויים, זה נבחן בהתאם לשיקולים הקיימים לעיכוב ביצועו של פסק דין כספי בהליך אזרחי. כלומר, באיזון בין מאזן הנוחות, בו על המבקש להוכיח כי ביצוע גזר הדין לאלתר יפגע בו במידה בלתי סבירה, לבין סיכויי הערעור (ע"פ 9933/16 מיסק נ' מדינת ישראל (19.1.2017); ע"פ 7734/14 אגבאריה נ' מדינת ישראל (10.2.2015)). בהקשר זה, כלל הוא כי מצבו הכלכלי של המבקש אינו מהווה, כשלעצמו, שיקול בשאלת עיכוב הביצוע (ע"פ 4691/08 מג'ארי נ' מדינת ישראל (18.6.2008)). כפי שצינתי בהחלטתי מיום 23.1.2018, המבקש לא העלה כל טענות בעניין זה מלבד מצבו הכלכלי ואף לא הרחיב בטענות לעיכוב תשלום הפיצויים בדיון שנערך לפניי. מטעם זה, ובשים לב להערותיי באשר לסיכויי הערעור לעיל, דינה של הבקשה לעיכוב תשלום הפיצויים להידחות.

11. סוף דבר, הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין נדחית, ועיכוב הביצוע הארעי עליו הוריתי ביום 21.12.2017 מבוטל בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 4.3.2018 עד השעה 10:00, בבית המעצר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשבידו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ג' באדר התשע"ח (18.2.2018).

ש ו פ ט